

UZASADNIENIE

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Skąpe na lata 2025-2029

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gmina Skąpe zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Skąpe jest projekt uchwały budżetowej na 2025 rok, wartości planowane na koniec III kwartału 2024 roku, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gmina Skąpe za lata 2023 i 2022 oraz Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – 10 października 2024 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2024 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Gmina Skąpe na dzień przygotowania projektu, z uwzględnieniem korekt w zakresie rzeczywistego wykonania budżetu w 2024 r.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1530) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie.

Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2029. Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gmina Skąpe została przygotowana na lata 2025-2029.

Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gmina Skąpe wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – dynamikę realnej PKB, dynamikę średniorocznej inflacji (CPI) oraz dynamikę realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gmina Skąpe, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 10 października 2024 r., a dane wynikające z powołanego dokumentu prezentuje tabela poniżej.

Dane makroekonomiczne przyjęte do wyliczeń prognozy

Rok	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
2026	3,50%	3,10%	6,30%
2027	3,10%	2,60%	5,80%
2028	2,80%	2,50%	5,30%
2029	2,80%	2,50%	2,70%

Źródło: Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – 10 października 2024 r. (www.mf.gov.pl), Warszawa 2024.

Prognozę oparto o następujące założenia:

- dla roku 2025 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu;
- dla lat 2026-2029 prognozę wykonano poprzez indeksację o wskaźniki: dynamiki średniorocznej inflacji (CPI), dynamiki realnej PKB oraz dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej.

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gmina Skąpe.

Zgodnie z przyjętym założeniem, dochody i wydatki bieżące w roku 2025 uwzględnione w WPF wynikają z wartości zawartych w projekcie budżetu na 2025 rok. Od 2026 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji, wskaźnika dynamiki PKB oraz wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń brutto. W tym celu, posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik. Waga zmiennej makroekonomicznej oznacza w jakim stopniu dochody lub wydatki zależą od poziomu wskaźnika z danego roku. Indeksowana zostaje wartość na rok przyszły.

Sposób indeksacji za pomocą wag przedstawia poniższy wzór:

$$Y_1 = (Y_0) \cdot (1 + P + I + W + S)$$

gdzie:

Y_1 – wartość prognozowana danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych;

Y_0 – wartość danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych w roku poprzedzającym;

$P = w_i^{PKB} \cdot PKB_i$ – waga wskaźnika PKB przemnożona przez wskaźnik PKB w danym roku;

$I = w_i^{CPI} \cdot CPI_i$ – waga wskaźnika inflacji przemnożona przez wskaźnik inflacji w danym roku;

$W = w_i^{WYN} \cdot WYN_i$ – waga wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń przemnożona przez wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń w danym roku;

S – współczynnik stałego wzrostu.

1. Dochody

Prognozy dochodów Gmina Skąpe dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje.

1.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gmina Skąpe oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik, za pomocą następujących wag:

Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy dochodów bieżących

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna na inflacji (CPI)
dochody z udziału w PIT	2026-2029	100,00%	0,00%
dochody z udziału w CIT	2026-2029	100,00%	0,00%

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna na inflacji (CPI)
subwencja ogólna	2026-2029	100,00%	0,00%
dotacje bieżące	2026-2029	100,00%	0,00%
pozostałe, w tym:	2026-2029	100,00%	0,00%
z podatku od nieruchomości	2026-2029	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2025 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Gmina Skąpe, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2025 r. ustalono więc na poziomie 5 761 547,00 zł, co stanowi 114,68% dochodów z tego tytułu planowanych do uzyskania na koniec 2024 r.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w okresie prognozy wzięto pod uwagę prognozowane wskaźniki makroekonomiczne, zgodnie z wagami przedstawionymi w tabeli powyżej.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2025 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowane wskaźniki makroekonomiczne, zgodnie z wagami przedstawionymi w tabeli powyżej.

1.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2025 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 1 550 983,00 zł. Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna, ryzyko ich niewykonania jest minimalne, a sama sprzedaż mienia została zaplanowana przy dochowaniu najwyższej staranności.

W 2025 roku zaplanowano dotacje oraz środki przeznaczone na inwestycje w wysokości 16 902 460,25 zł, które wiążą się z uzyskaniem bezzwrotnego dofinansowania na realizację zadań przedstawionych m.in. w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

2. Wydatki

Prognozy wydatków Gmina Skąpe dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2.1. Wydatki bieżące

Poziom prognozowanych wydatków bieżących zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

1. wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
2. wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
3. pozostałe wydatki bieżące.

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się wydatków budżetu Gmina Skąpe oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach wydatków bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik makroekonomiczny. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej.

Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy wydatków bieżących

Wyszczególnienie	Lata	Dynamika realna PKB	Dynamika średnioroczna inflacji (CPI)	Dynamika realnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej
wynagrodzenia i pochodne	2026-2029	25,00%	25,00%	50,00%
inne	2026-2029	0,00%	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2025 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu. W 2025 r. w budżecie Gmina Skąpe wydatki na wynagrodzenia pochodne od wynagrodzeń zabezpieczono w wysokości 15 220 762,00 zł, co stanowi zmianę w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2024 r. o kwotę 938 161,61 zł. W latach 2026-2029 dokonano indeksacji wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w oparciu o wagi wskaźników makroekonomicznych, zgodnie z wartościami przedstawionymi w tabeli powyżej.

Poręczenia i gwarancje

W okresie prognozy Gmina Skąpe nie planuje wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

Odsetki i dyskonto

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych). Zgodnie z wytycznymi makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów poziom inflacji od 2025 roku będzie systematycznie spadał. Również projekcja inflacji Narodowego Banku Polskiego zakłada, rozpoczęcie ponownego trendu spadkowego inflacji z początkiem 2025 roku. Od tego momentu prognozowany spadek inflacji, zmierzał będzie do osiągnięcia poziomu między 2,5% a 4% na początku 2026 roku. Do kalkulacji kosztów obsługi długu przyjęto zgodnie z powyższym, że skorelowany z inflacją poziom stóp procentowych w okresie prognozy będzie relatywnie powoli spadać, natomiast dynamika spadku poziomu stóp procentowych będzie wolniejsza od dynamiki spadku poziomu inflacji i do ustabilizowania poziomu stóp procentowych dojdzie w 2029 roku. W związku z powyższym odsetki skalkulowano w oparciu o prognozę własną WIBOR.

Dodatkowo, w prognozie WPF uwzględniono również koszty obsługi zobowiązania planowanego do zaciągnięcia.

Pozostałe wydatki bieżące

W prognozie WPF pozostałe wydatki bieżące zostały skalkulowane w oparciu o indeksację o wskaźniki inflacji i PKB, zgodnie z założeniami przedstawionymi w tabeli powyżej.

2.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Skąpe na lata 2025-2029.

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków.

W budżecie na 2025 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami budżetowymi. Wynik budżetu planuje się na poziomie -329 017,13 zł, a jego pokrycie planuje się z:

1. nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych – 329 017,13 zł;

Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne.

Wynik budżetu Gmina Skąpe

Rok	Dochody [zł]	Wydatki [zł]	Wynik budżetu [zł]
2025	53 352 935,10	53 681 952,23	-329 017,13
2026	36 117 870,00	35 577 130,00	540 740,00
2027	37 237 524,00	36 696 784,00	540 740,00
2028	38 280 174,00	37 280 174,00	1 000 000,00
2029	39 352 019,00	38 352 019,00	1 000 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

4. Przychody

W okresie objętym prognozą zaplanowano przychody budżetowe.

W roku budżetowym przychody zaplanowano na poziomie 1 369 757,13 zł. Przychody Gmina Skąpe w 2025 r. obejmują:

1. kredyty, pożyczki lub emisję papierów wartościowych – 1 000 000,00 zł;
2. nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych – 369 757,13 zł;

5. Rozchody

W roku budżetowym oraz w okresie prognozy planuje się rozchody budżetowe. Rozchody Gmina Skąpe obejmują spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.

W zakresie zawartych umów, rozchody Gmina Skąpe zaplanowano zgodnie z harmonogramami. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie historyczne”.

Spłatę zobowiązania planowanego do zaciągnięcia ujęto w latach 2028-2029. W tabeli poniżej spłatę ww. zobowiązań przedstawiono w kolumnie „Zobowiązanie planowane”.

Spłata zaciągniętych i planowanych zobowiązań Gmina Skąpe

Rok	Zobowiązanie historyczne [zł]	Zobowiązanie planowane [zł]	Zobowiązania razem [zł]
2025	1 040 740,00	0,00	1 040 740,00
2026	540 740,00	0,00	540 740,00
2027	540 740,00	0,00	540 740,00
2028	500 000,00	500 000,00	1 000 000,00
2029	500 000,00	500 000,00	1 000 000,00

Źródło: Opracowanie własne.

6. Kwota długu

Na dzień 31.12.2024 r. kwota zadłużenia, wykazana w pozycji 6. Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Skąpe na lata 2025-2029, w kolumnie pomocniczej WPF „2024 przewidywane wykonanie” wynosi 3 122 220,00 zł. Na koniec 2025 roku kwotę długu planuje się na poziomie 3 081 480,00 zł.

W stosunku do dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, planowana kwota długu na koniec 2025 roku wyniesie 9,32%.

Informacja o wysokości kwoty długu w latach 2023-2025

Rok	Planowana kwota długu na koniec roku [zł]	Podstawa wskaźnika* [zł]	Relacja
2025	3 081 480,00	33 063 888,65	9,32%

*dochody pomniejszone o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego

Źródło: Opracowanie własne.

7. Relacja z art. 242 ustawy o finansach publicznych

W budżecie na 2025 r. zaplanowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Skąpe zachowuje relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wynik budżetu bieżącego Gmina Skąpe

Rok	Dochody bieżące [zł]	Wydatki bieżące [zł]	Wynik budżetu bieżącego [zł]	Wynik budżetu bieżącego, skorygowany o środki [zł]
2025	34 896 491,85	33 611 789,37	1 284 702,48	1 654 459,61
2026	36 117 870,00	34 755 250,00	1 362 620,00	1 362 620,00
2027	37 237 524,00	35 886 786,00	1 350 738,00	1 350 738,00
2028	38 280 174,00	36 989 788,00	1 290 386,00	1 290 386,00
2029	39 352 019,00	37 890 440,00	1 461 579,00	1 461 579,00

Źródło: Opracowanie własne.

8. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Informację na temat kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w okresie prognozy Gmina Skąpe przedstawił w tabeli poniżej.

Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)
2025	4,29%	22,64%	TAK	22,69%	TAK
2026	2,17%	14,62%	TAK	14,69%	TAK
2027	1,97%	12,25%	TAK	12,31%	TAK
2028	3,14%	9,90%	TAK	9,96%	TAK
2029	2,91%	7,35%	TAK	7,41%	TAK

Źródło: Opracowanie własne.

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Gmina Skąpe spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2024 r. jak i w oparciu o kolumnę „2024 przewidywane wykonanie”.

Informacje dodatkowe

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, w tym:

- finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy (kolumna od 9.1 do 9.4.1.1);
- informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych (kolumna od 10.1 do 10.11)

stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.